تدوین نظام جامع علم و فناوری و آمایش سرزمینی دانشگاه علوم پزشکی ارتش (طرح امام صادق–ع)

دکتر علیرضا خوشدل، دکتر بنفشه درمنش، دکتر شهریار یزدانی، دکتر نادر تقوی

محل اجرای فرآیند: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ارتش
گروه فرآیندی: قوانین، مقررات و ساختارهای آموزشی
تاریخ اجرا (مدت اجرای فرآیند): مهرماه ۱۳۸۹ تا بهمن ماه ۱۳۹۰

مقدمه و بیان مسئله

چشم انداز ۱۴۰۴ نیروهای مسلح و برنامه پنج ساله پنجم ارتش جمهوری اسلامی ایران جایگاه بلندی برای علم و فناوری ترسیم می‌کند و در همین راستا دستیابی به بالاترین سطح سلامت در نیروهای مسلح منطقه و مرجعیت علمی در طب نظامی از اهداف راهبردی این اسناد است.

دانشگاه علوم پزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران با الگو قراردادن سیره اهل بیت (ع) و شیوه علمی مکتب حضرت امام جعفر صادق علیه السلام با نام طرح امام صادق (ع) تنظیم و با تایید هیات رئیسه محترم آجا جهت اجرا ابلاغ می‌نماید.

سیاست‌های طرح عبارتند از:

الف) استفاده از الگوهای ایرانی – اسلامی در توسعه علمی.

ب) بهره‌گیری از روش‌های آموزشی مکتب امام صادق (ع) مشتمل بر نخبه پروری، تربیت آبشاری، شبکه‌های علمی، محوریت اخلاق و تهذیب در کنار دانش، خودباوری و خود اتکایی علمی، تعامل باصاحبان دانش و حرف، گفتگوی علمی آزاد و ترویج کرسی‌های نظریه پردازی.

ج) انطباق روش‌های اجرایی بر امکانات و توان نیروی انسانی.

د) آینده‌پژوهی و همت عالی در دستیابی به مراتب عالی دانش.

ه) سازو کارهای مناسب بهره گیری از نخبگان و استعدادهای درخشان.

و) استفاده از ظرفیت علمی نیروهای ارتش در کنار دانشگاه‌های نیروهای مسلح و خارج نیروهای مسلح.

ز) تاکید بر علوم کاربردی و مهارت‌های طب نظامی

ح) تاکید بر علوم چند رشته‌ای و میان رشته‌ای.

ط) تمرکززدایی، اعتباربخشی و ارتقاء سطح کمی و کیفی نظارت.

ی) تبیین جایگاه گروه‌های آموزشی و مراکز پژوهشی به عنوان زیربنای آموزشی و پژوهشی دانشگاه

ض) توسعه هدفمند درجهت رفع نیازهای نیروهای مسلح و افزایش توانمندی سامانه بهداشت و درمان در اجرای ماموریت‌های محوله

اهداف

۱ـ تحقق اهداف سند چشم انداز ۱۴۰۴ در حوزه بهداشت و درمان و آموزش پزشکی ارتش ج. ا. ا.

۲ـ اجرای بهینه برنامه پنجم توسعه ارتش در محور سلامت و مرجعیت علمی در این حوزه.

۳ـ ایجاد زیرساخت مناسب سازمانی، نیروی انسانی، تجهیزات و دانشی برای افزایش نرخ رشد ظرفیت‌های پژوهشی در بهداپ آجا.

روش اجرا و نتایج

پس از تبیین راهبردهای منطبق بر سیاستها و اهداف طرح، تحلیل جایگاه راهبردی دانشگاه مشتمل بر نقاط قوت و ضعف و فرصتها و چالشهای توسعه علم و فناوری علوم طب نظامی

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-06]

ترسیم شد. بعد در دو حوزه آموزش و پژوهش محورهای ساختار، نهادها، ارکان و فرآیندهای مرتبط و متناسب با برنامه راهبردی تدوین شد. اولویتهای علم و فناوری بر اساس آینده پژوهی و نیاز سنجی سازمانی تدوین شد. سپس نقشه راه دستیابی به علوم و فناوری‌های اولویت دار ترسیم و ضروریات اجرایی آنها فهرست شد.

در حوزه آموزش علوم پزشکی سطح بندی نظام آموزشی و رشته‌ها و مقاطع طب نظامی اعم از دوره‌های طولی و عرضی (نظری، عملی، مهارتی، فیلد) تدوین شد و مراکز و عرصه‌های آموزشی تعریف شد. بر اساس این نظام ۱۰۰ برنامه اجرایی نگاشته شد و شیب پیشرفت برنامه برای سالهای ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۹ تنظیم شد.

در مرحله آخر با توجه به آنکه عرصه فعالیت دانشگاه در بیانیه ماموریت دانشگاه به گستره کل کشور تعیین شده است، آمایش سرزمینی مراکز آموزشی و پژوهشی دانشگاه با توجه به ظرفیتهای ارتش و نیز توانمندیهای ویژه دانشگاههای منطقه‌ای در کشور پیش بینی و پیشنهاد شده است. بر این اساس یگانهای آموزشی-پژوهشی دانشگاه در ۴ حوزه جغرافیایی ساماندهی شده و در قالب کنسرسیومهای منطقه‌ای با دانشگاههای این ۴ حوزه همکاریها شکل می گیرد تا بتواند به تربیت نیروهای بومی و نیز مدیریت آموزشهای مادام العمر و حین خدمت بپردازد. در نهایت آمایش شامل یک مرکز جامع (شامل ۳ پردیس)، ۴ واحد اقماری آموزشی، ۶ واحد اقماری پژوهشی و یک واحد بین الملل ارائه شد (پیوست). پایش مراحل اجرایی برنامه‌ها برابر آنچه برای سالهای ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ پیش بینی شده بود با سرعت بیش از انتظار در حال انجام است و بازخوردهای آن جهت کالیبراسیون برنامه استفاده شد.

سطح اثرگذاری

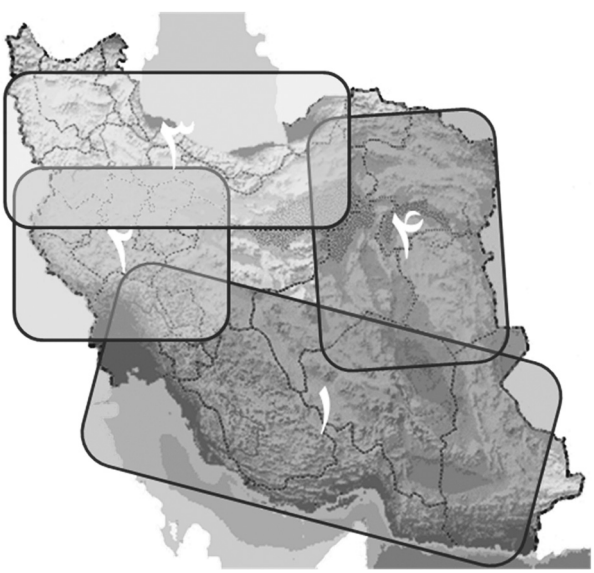
این طرح نظام آموزشی بهداشت و درمان ارتش در سراسر کشور را در بر می‌گیرد و دارای سطح اثرگذاری ملی است.

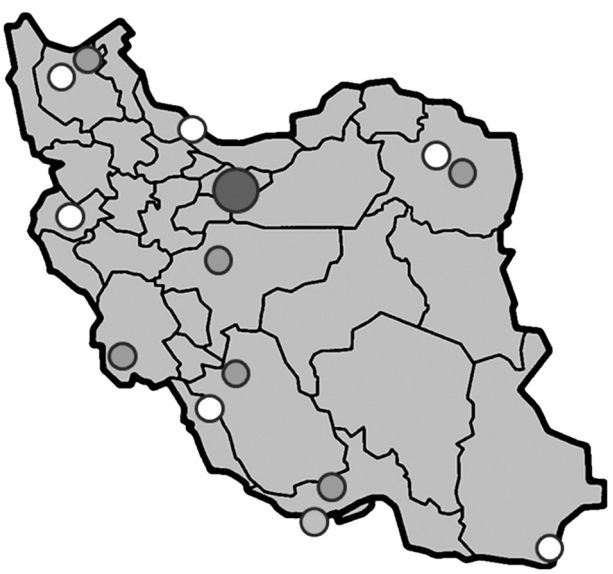
انطباق با سیاستهای بالادستی

این طرح نقشه اجرایی سند چشم انداز و برنامه راهبردی بهداشت و درمان نیروهای مسلح و منطبق با رهنمودهای فرماندهی کل قوا نگاشته شده و با توجه به محوریت آموزه‌های دینی و ملی در تدوین برنامه کاملا بومی و اجرایی است.

استنتاج

طرح امام صادق (ع) نظام جامع علم و فناوری علوم پزشکی در ارتش جمهوری اسلامی است که تحقق سند چشم انداز

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-06]

را در بازه زمانی زودتر از ۱۴۰۴ نوید می‌دهد.

معرفی فرآیند در نشریات و مجامع علمی

نسخه‌های اولیه و ویرایش ۱۳۹۰ طرح در همایش راهبردی دست اندرکاران بهداشت و درمان ارتش در کشور ارائه شده است. با توجه به سطح طبقه بندی محرمانه امکان انتشار عمومی آن در محافل غیر نظامی وجود نداشته است.

تاییدیه و ارزشیابی

این سند پس از تایید در شوراهای آموزش و پژوهش دانشگاه و شورای معاونین، در شورای عالی دانشگاه هم به تصویب رسیده است و پس از طی مرحله آزمایش تا پایان سال ۱۳۹۰ با تصویب و ابلاغ فرماندهی محترم کل ارتش جهت اجرا تا تحقق کامل سند چشم انداز ابلاغ می‌گردد.

قابلیت تعمیم

متدولوژی ترسیم این نقشه قابل الگوبرداری برای سایر دانشگاهها و مراکز اموزشی پژوهشی است.

استمرار در برنامه آموزشی

اجرای برنامه تا سال ۱۴۰۴ ادامه خواهد داشت.

[Downloaded from nama.ajaums.ac.ir on 2026-11-06]